संघीय संसद

प्रतिनिधि सभा

सार्वजनिक लेखा समिति

२३ औं

वार्षिक प्रतिवेदन

२०८२

सार्वजनिक लेखा समिति सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

फोन नं.: ४२००२१८

E-mail: pacommittee@parliament.gov.np

URL: parliament.gov.np

संघीय संसद

प्रतिनिधि सभा

सार्वजनिक लेखा समिति

२३ औं

वार्षिक प्रतिवेदन

२०८२

सार्वजनिक लेखा समिति सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

फोन नं.: ४२००२१८

E-mail: pacommittee@parliament.gov.np

URL: parliament.gov.np

संघीय संसद

प्रतिनिधि सभा

सार्वजनिक लेखा समिति

बेरुजु छलफल गर्न गठित उपसमिति

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

महालेखापरीक्षकको ६० औं वार्षिक प्रतिवेदन, २०७९ उपर मिति २०८०/०६/२१, २०८०/०९/०८, २०८१/०१/१३,१४,१७,१८,२१,२५,२६, २०८१/०४/३२, २०८१/०९/८,९,११,१२,१४,१६,२९, २०८१/११/०२ गते भएको छलफलका निर्णयहरु

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
१.	**सरकारी कार्यालय** — यो वर्ष १ कार्यालयको रू. ५ करोड ६५ लाखको लेखापरीक्षण बव्यौता रहेको छ।	• लेखापरीक्षण गरिएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको।
२.	**अन्य संस्था-** नेपाल रेलवे कम्पनीको लेखापरीक्षण बक्यौता रहेको छ।	• नेपाल रेल्वे कम्पनीको बाँकी रहेका सबै आ.व को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण अनिवार्य गराउने र लेखा परीक्षण निरन्तर रुपमा नगराउने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्न यस्ता कार्यलयको बक्यौता लेखा परीक्षण सम्पन्न नहुदा सम्मका लागि बजेट रोक्का गर्ने।
३.	**आवधिक योजना कार्यान्वयन** लक्ष्यअनुरूप कार्यान्वयन नहुँदा यो वर्ष ५५.६० प्रतिशत मात्र खर्च भएको देखिन्छ।	• उक्त आर्थिक वर्षमा विनियोजित बजेट खर्च गर्न नसक्नुको कारण सहितको आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण समितिमा पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
४.	**नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन -**	
४.१	**काठमाडौं-तराई द्रुत मार्ग-** जटिल प्रकृतिका पुल तथा सुरुङ निर्माण कार्य प्रारम्भ हुन सकेको छैन।	• उल्लिखित विषय रक्षा मन्त्रालयसँग सम्बन्धित भएकोले रक्षा मन्त्रालयसँग समन्वय गरी कार्य गर्ने।
४.२	**गल्छी-त्रिसुली-मैलुङ सडक खण्डको** निर्माण व्यवसायीसँग २०७९ माघ महिनाभित्र निर्माण सम्पन गर्ने गरि सम्झौता भएकोमा यो वर्षसम्म २५ प्रतिशत प्रगति भएको छ।	• सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ३ को व्यवस्था बमोजिम निर्माण कार्य गर्नु अघि सम्पूर्ण तयारी गरेरमात्र आगामी दिनमा ठेक्का सम्बन्धी कार्य अगाडि बढाउने।
४.३	**राष्ट्रिय गौरवका आयोजनामध्ये पुष्पलाल (मध्यपहाडी) राजमार्ग-**	• निर्माण कार्य समयमा नै हुन नसक्ने कारणहरुको स्पष्ट पहिचान गरी सोको विवरण यथाशीघ्र समितिमा पेश गर्ने।
४.४	**कर्णाली करिडोर-** हुम्ला सदर मुकामसम्म मोटरबाटो पुग्न बाँकी रहेको छ।	• चालु आ.व.मा कार्य सम्पन्न हुनेगरी कार्य अगाडि बढाउने साथै यस विषयमा रक्षा मन्त्रालयसँगसमेत समन्वय गर्ने।
४.५	कोशीको चतरा देखि भोजपुर सम्मको जलयातायात सञ्चालनमा रहेको अवरोध हटाउने कार्यक्रम कार्यान्वयन गरेको देखिएन।	• नेपालभित्रका ठूला नदीहरुमा जल यातायातका सम्भावनालाई थप अध्ययन गर्ने, गराउने, सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, गराउने।
४.६	**पानीजहाज सञ्चालन-** पानीजहाज सञ्चालन सम्बन्धी कानून परिमार्जन नभएकोले अन्य कार्यसमेत भएको पाइएन।	• अन्तर्राष्ट्रिय कानून बमोजिम समुन्द्रमा नेपालको ध्वजाबाहक पानीजहाज चलाउने सम्बन्धमा हालसम्म कुनै कानूनी व्यवस्था नरहेकोले सो सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने।
५.	**बजेट वक्तव्य कार्यान्वयन -**	• कार्यसम्पादनलाई तीव्रता दिने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
५.१	सडक क्षेत्रका सूचकहरूमा लक्ष्यअनुरूप अपेक्षित प्रगति हासिल हुन सकेको छैन। रेल यातायात र जल यातायातको सूचकसमेत निर्धारण गरेको देखिएन।	• रेल यातयात र जल यातायातको औचित्यताको सम्बन्धमा विस्तृत छलफल गरी प्राथमिकता निर्धारण गरी एकीकृत नीति तथा सूचकहरु बनाएर प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
५.२	पहिलो प्राथमिकता प्राप्त ५१ आयोजना मध्ये ४ आयोजनाको भौतिक प्रगति शून्य, १८ आयोजनाको ५० प्रतिशत भन्दा कम, १८ आयोजनाको ८० प्रतिशत भन्दा कम र ११ आयोजनाको भौतिक प्रगति ८० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ।	• पहिलो प्राथमिकताका आयोजनाको उद्देश्यबमोजिम प्रगति हासिल हुन सकेको देखिएन तसर्थ यस्तो पहिलो प्राथमिकताका आयोजना छनौट र कार्यान्वयन गर्ने पद्धति नै पुनरावलोकन गर्ने। • बि.सं.२०७६ साल जेठ १४ गते मन्त्रीपरिषद्बाट भएको निर्णय लाई कार्यान्वयनमा ल्याई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले निर्माण गर्ने सडक योजना छुट्याई संघले निर्माण गर्ने योजनामा मात्र मन्त्रालयमा बजेट विनियोजन गर्ने र सोको लक्ष्यबमोजिम कार्यान्वयन गरी प्रगति हासिल गर्ने।
६.	**रणनीतिक योजना कार्यान्वयन-** मन्त्रालयले रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको प्रगति समीक्षा एवं अनुगमन गरेको पाइएन। लक्ष्य बमोजिमका योजनाहरू कार्यान्वयन नहुँदा यस क्षेत्रबाट लाभ प्राप्त गर्न सकेको छैन।	• आगामी दिनमा ठोस आयोजना छनौट गर्ने सोको आधारमा रणनीतिक योजना निर्माण गरी प्राथमिकताका साथ तोकिएको लागत र समयमै सम्पन्न गर्ने। • बैशाखसम्म तयार हुने भनिएको नयाँ रणनीतिक योजना पुनरावलोकन प्रतिवेदन समितिलाई उपलब्ध गराउने।
७.	**नीतिगत एवं कानूनी व्यवस्था -** भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	• समितिलाई जानकारी भयो महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नीति, कार्यक्रम, कार्य सञ्चालनलाई व्यवस्थित गर्न विद्यमान नीति तथा कानूनमा संशोधन एवं कार्य क्षेत्रमा पुनरावलोकनको आवश्यकता देखिएको छ।	उल्लिखित सुझाव अनुसार गर्ने।
७.१	**राष्ट्रिय यातायात नीति, २०५८-** नयाँ राष्ट्रिय यातायात नीति आवश्यक देखिएको छ।	• समितिलाई जानकारी भयो। महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव अनुसार गर्ने।
७.२	अधिकार र जिम्मेवारीमा दोहोरो नपर्ने गरि कार्यक्षेत्र पुनरावलोकन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ।	• महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव अनुसार गर्ने।
८.	**बजेट र खर्च** -विनियोजित बजेटको तुलनामा ७२ प्रतिशत रहेकोमा यो वर्ष ५५.६० प्रतिशतमात्र रहेको छ।	• महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव अनुसार गर्ने।
९	**वैदेशिक स्रोतको उपयोग**—लक्ष्य अनुसारको वैदेशिक सहायता प्राप्त हुन नसकेको छैन।	• आगामी दिनमा साइट क्लियरेन्स, डि.पि.आर तयारी, इआइए सम्पन्न, जग्गाको मुआब्जा वितरण लगायतका पूर्व तयारी गरेर मात्र वैदेशिक स्रोतबाट सञ्चालित आयोजनामा स्रोत विनियोजन गर्ने।
९.१	**राजमार्ग स्तरोन्नति तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम-** भारतको एक्जिम बैङ्कबाट प्राप्त हुने गरी अनुमान गरेको रकम प्राप्त हुन सकेको छैन।	• आगामी दिनमा वैदेशिक लगानीमा गर्ने सडक परियोजना निर्माणको कार्य गर्दा सम्पूर्ण सडक परियोजनालाई खण्ड-खण्डमा विभाजन गरेर कार्यान्वयन गरी सम्झौतामा तोकिए बमोजिमको अवधिभित्र सम्पूर्ण परियोजना सम्पन्न हुने गरी कार्यान्वयन गर्ने।
९.२	आयोजनाको लागि रू. ६५ करोड ६९ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरेकोमा प्राप्त भएको छैन।	• महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव अनुसार गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
१०.	**रकमान्तर एवं स्रोतान्तर** - शुरु विनियोजित रकम यथार्थपरक देखिएन।	• संसदबाट पारित नीति तथा कार्यक्रमको विपरित रकमान्तर र स्रोतान्तर गर्ने यस्तो प्रवृत्तिले संसदीय सर्वोच्चतामै उपहास गरेको छ। तसर्थ, आगामी दिनमा पर्याप्त पूर्व तयारी गरेर आयोजना बैंकमा रहेका आयोजनाको लागि मात्र बजेट विनियोजन गर्नेगरी समग्र बजेट प्रणाली र नीतिगत प्रणालीमा सुधार गर्ने र रकमान्तर एवं स्रोतान्तर गरेको समग्र विवरण संघीय संसदमा पेश गर्ने।
११.	**राष्ट्रिय गौरवका आयोजना** - मन्त्रालय मातहत राष्ट्रिय गौरवका ७ आयोजनाहरू कार्यान्वयनमा रहेका छन्।	• राष्ट्रिय विकास र समृद्धिका लागि न्यूनतम भौतिक पूर्वाधारको आवश्यकता परिपूर्तिका लागि स्रोत विनियोजनमा प्राथमिकता र सुनिश्चितताका साथै कार्यान्वयनमा सघन अनुगमन गरी तोकिएको लागत र समयमा लक्षित उपलब्धि हासिल हुने गरी राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु घोषणा गरिएको हो। घोषणा गर्दा जुन उत्साहका साथ गरिएको थियो कार्यान्वयनमा उत्तिकै प्रभावकारिता नहुँदा एकातर्फ आयोजना सम्पन्न हुने समय बढ्दै गएको र त्यसले लागत बढ्दै गएको छ भने उपलब्धिमा पनि अनिश्चितता थपिँदै गएको देखिन्छ जुन राष्ट्रकै लागि दुखद विषय हो। • तसर्थ, यस्ता आयोजनाको विकासका लागि बाधक मौजुदा नीति तथा कानूनमा समसामयिक परिमार्जनका साथै ठेक्का व्यवस्थापन

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
		सम्बन्धमा एकीकृत छाता कानून निर्माण गर्ने, संस्थागत समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने, नविनतम प्रविधिको उपयोग लगायतका कार्यहरु समेटेर रणनीतिक कार्ययोजना निर्माण गरी शीघ्र सम्पन्न गर्ने।
११.१	पूर्वमा पाँचथरको चियो भन्ज्याङदेखि पश्चिममा बैतडीको झुलाघाटसम्म कुल लम्बाइ १ हजार ८७९ किलोमिटर रहेको पुष्पलाल (मध्यपहाडी) राजमार्ग आयोजना शुरु भएको १४ वर्षमा भौतिक प्रगति ६४ र वित्तीय प्रगति ६९ प्रतिशत रहेको छ।	• समस्याको सही पहिचान गरी संशोधन र थप गरिएको म्यादभित्र सम्पन्न गर्ने गरी रणनीतिक कार्ययोजना र कार्यतालिका निर्माण र शीघ्र कार्यान्वयन गर्ने।
११.२	हुलाकी राजमार्गअन्तर्गत यस वर्षसम्म ८८३ किलोमिटर कालोपत्रे र ११६ पुल निर्माण कार्य सम्पन्न भई समष्टिगत भौतिक प्रगति ८१ र वित्तीय प्रगति ५२ प्रतिशत रहेको छ।	• मुआव्जा विवाद, निकुञ्ज क्षेत्रको अलाइन्मेण्ट विवाद, लगायतका समस्यको समाधानका लागि संस्थागत समन्वय र अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई संशोधित म्यादभित्र आयोजना सम्पन्न गर्ने।
११.३	वसन्तपुर देखि उत्तरी सीमाना किमाथाङ्कासम्मको १६२ किलोमिटर सडक २०६५।६६ देखि शुरु भई २०८०।८१ मा सम्पन्न हुने अनुमान गरिएकोमा १३ वर्ष (८५ प्रतिशत) अवधि व्यतीत हुँदा भौतिक प्रगति ३८ र वित्तीयप्रगति २६ प्रतिशतरहेको छ।	• आयोजनाको भौतिक र वित्तीय दुवै प्रगति न्यून देखिएकोले समस्याको सही पहिचान गरी संशोधन र थप गरिएको म्यादभित्र सम्पन्न गर्ने गरी रणनीतिक कार्ययोजना र कार्यतालीका निर्माण र शीघ्र कार्यान्वयन गर्ने।
११.४	रबेनी-जोमसोम-कोरला खण्डको १९९ किलोमिटर ट्र्याक खोल्ने तथा स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्य राखेको छ।	• लक्ष्य अनुरुप कार्य सम्पादन गर्ने। साथै यथाशीघ्र आधारित लक्ष्य निर्धारण गर्ने।
११.५	**उत्तर-दक्षिण (कर्णाली करिडोर)-** आयोजना २०६४।६५ देखिशुरु	• आयोजनाको भौतिक र वित्तीय दुवै प्रगति १५ वर्षको

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	भई २०७९।८० मा सम्पन्न हुने अनुमान रहेको थियो। समग्र प्रगति २६ प्रतिशत रहेको छ।	अवधिसम्म पनि निकै न्यून देखिएकोले उक्त आयोजनाको मूल समस्याको सही पहिचान गरी संशोधन र थप गरिएको म्यादभित्र सम्पन्न गर्ने गरी रणनीतिक कार्ययोजना र कार्यतालिका निर्माण र शीघ्र कार्यान्वयन गर्ने।
११.६	मन्त्रालयले योजना सञ्चालनमा रहेका समस्या समाधानको लागि आवश्यक समन्वय र कार्यान्वयन स्थितिको प्रभावकारी अनुगमन गरि तोकिएको भौतिक लक्ष्य हासिल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव अनुसार गर्ने।
१२.	**माथिल्लो निकायबाट खरिद** - विभाग तथा निर्देशनालयहरूले मातहत कार्यालयको काममा हस्तक्षेप हुने गरि खरिद कार्य गर्नु उपयुक्त नदेखिएको बेहोरा विगतका वार्षिक प्रतिवेदनमा समेत औंल्याइएकोमा स्थिति यथावत् छ।	• खर्चको जिम्मेवारीअनुसार सम्भव भएसम्म आयोजनाको खर्चसम्बन्धी पेश्की सम्बन्धित तल्लो निकायबाट लिनेगरी सक्षम बनाउने। सम्बन्धित तल्लो निकायबाट पेश्की लिन सम्भव नभएको अवस्थामा आयोजनासँग सम्बन्धित सक्कल कागजात सम्बन्धित आयोजना कार्यालयमा समयमै हस्तान्तरण गरी लेखापरीक्षण समयमै गराउन सहयोग गर्ने।
	सडक विभाग	
१३.	**सम्भाव्यता अध्ययन** - रणनीतिक महत्त्वका योजना वा कार्यक्रमको मात्र विस्तृत अध्ययन गर्ने र सोको अद्यावधिक अभिलेख राख्ने, प्रतिफलमुखी योजना र कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।	• एउटै आयोजना तथा कार्यक्रममा दोहोरो नपर्ने गरी रणनीतिक महत्त्वका योजना वा कार्यक्रमको मात्र विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने। विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरिएका हालसम्मका योजना वा कार्यक्रमको व्यवस्थित अभिलेख राख्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
१४.	**लागत अनुमान -** १० वर्षभन्दा पुरानो लागत अनुमानको औसतलाई आधार बनाई सबै क्षेत्रमा सो लागत अनुमान प्रयोग गर्नु औचित्यपूर्ण देखिएन।	• आगामी दिनमा प्रविधि लगायतमा आएको परिवर्तनअनुसार समयसापेक्ष प्रत्येक क्षेत्रका लागि विशिष्ट प्रकृतिको मापदण्ड तयार गरी सो मापदण्डको आधारमा मात्र लागत अनुमान तयार गर्ने।
१५	**मध्यस्थता** विभागले भुक्तानी गरेको प्रशासनिक खर्चको पुष्ट्याइ लिई यथार्थ खर्च कायम गर्नुपर्ने र मध्यस्थता ऐन, २०५५ बमोजिम हुने गरि मध्यस्थताको काम कारबाही गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।	• मध्यस्थता ऐन, २०५५ को दफा ३५(२) अनुसार ठेक्कासम्बन्धी सम्झौता गर्दा नै सम्भव भएसम्म ठेक्का व्यवस्थापन गर्दा आउनसक्ने विवादका क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरी अधिकतम दाबी रकम सम्झौतामा नै तोक्ने व्यवस्था गर्ने। • स्वदेशी निर्माण व्यवसायीको हकमा मध्यस्थता ऐन, २०५५ मा संशोधन गरी सूचीकृत मध्यस्थकर्तामध्येबाट मात्र मध्यस्थकर्ता तोक्ने तथा मध्यस्थकर्ताको कार्यमा नियमन गर्ने संयन्त्रको व्यवस्था गर्ने।
१६.	**ठेक्काको क्षतिपूर्ति रकम -** ठेक्का कार्यान्वयनमा सम्झौताबमोजिम जिम्मेवार पदाधिकारीले कारबाही गरेनगरेको अनुगमन गरि विवादित विषय समय मै समाधान गर्नुपर्दछ।	• मध्यस्थता ऐन, २०५५ को दफा ३५(२) अनुसार स्टयाण्डर्ड बिडिङ्ग डकुमेन्टमा सुधार गरी ठेक्कासम्बन्धी सम्झौता गर्दा नै ठेक्का व्यवस्थापन गर्दा आउनसक्ने विवादका क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरी अधिकतम दाबी रकम सम्झौतामा नै तोक्ने व्यवस्था गर्ने।
१७.	**पेस्कीमा थप लागत-** वित्तीय व्यवस्थापनमा कुशलताको कमीले यो	• आगामी दिनमा सञ्चित कोषमा अनावश्यक भार पर्नेगरी ऋणबाट

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	वर्षको औसत पेस्की रू.२ अर्ब १४ करोड ५१ लाखमा उपयोग बेगर नै रू.५३ लाख ६३ हजार ब्याजको थप व्ययभार परेको छ।	पेस्की लिने कार्य कम गर्ने तथा उक्त बेरुजु लगतबाट हटाउने।
१८.	**परामर्श सेवा**	
१८.१	पुरानै दरले गणना गरेको कारणबाट पारिश्रमिक तथा शोधभर्ना हुने खर्चमा रू.२६ लाख ७१ हजार बढी मूल्य समायोजन भुक्तानी भएको छ। उक्त रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• उक्त आयोजना सम्बन्धी थप अध्ययन गरेर स्पष्ट हुन परामर्शदाता नियुक्ति सम्बन्धी कागजात समितिमा पेश गर्ने (नयाँ दरबाट मूल्य समायोजन गणना गरि भुक्तानी दिनुपर्नेमा पुरानै दरले गणना गरेको) प्रमाण पेश नगरे असुल उपर गर्ने।
१८.२	परामर्शदाताहरूको स्वविवेकमा तत्काल प्रतिस्थापनसमेत नगरी गरिने यसप्रकारको परिवर्तनबाट परामर्शदाताहरूको पद रिक्तसमेत हुन गई योजना कार्यान्वयनमा प्रभाव परेको छ।	• परामर्शदाताले सम्झौतानुसार काम नगरी नयाँ परामर्शदाता फेर्नुपर्ने भएमा निजको पारिश्रमिकबाट निश्चित रकम कट्टा हुने गरी परामर्शदाताको कार्यलाई भुक्तानीसँग जोडी जिम्मेवार बनाउन मौजुदा कानूनमा परिमार्जन गर्ने र उक्त व्यवस्था सम्झौतामासमेत राख्ने।
१८.३	५ महिनामा इन्सेप्सन रिपोर्ट पेस गरी रू.१० लाख ६२ हजार र अमेरिकी डलर ९ हजार ५४८ भुक्तानी गरेको देखिन्छ।	• उक्त कागजात समितिमा पेश गर्ने। निर्धारित समयमा काम सम्पन्न गर्ने।
१८.४	आयोजना तथा कार्यालयहरूले आफैंले गर्नुपर्ने र गर्न सक्ने कार्यको लागि बाह्य परामर्शदाता लिने कार्य नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।	• आयोजना तथा कार्यालयहरूले आफैंले गर्नुपर्ने र गर्न सक्ने कार्यको लागि बाह्य परामर्शदाता लिंदा आन्तरिक जनशक्तिको कार्यक्षमता र अनुभवमा कमी हुने हुँदा आन्तरिक जनशक्तिबाट कार्य गर्ने गरी बाह्य परामर्शदाता लिने कार्य नियन्त्रण गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
१८.५	ती आयोजनाहरूले १५ स्थानीय र विदेशी परामर्शदातालाई शनिबार बाहेकको सार्वजनिक बिदाको रू.१ करोड ८ लाख ३४ हजार पारिश्रमिक भुक्तानी दिएकोले बढी भुक्तानी दिएको रकम सम्बन्धित परामर्शदाताबाट असुल गर्नुपर्दछ।	• कञ्चनपुर कमला सडक योजनाहरु तथा आयोजना निर्देशनालयको भवन निर्माण समेतमा कार्यरत परामर्शदातालाई भुक्तानी हुन गएको रकम आगामी बिल भुक्तानीमा कट्टा गरी हिसाव मिलान गरिने जवाफ प्राप्त भएकोले हिसाव मिलान गरी सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
१८.६	निर्माण व्यवसायीको ढिलाइका कारण ४२ महिना ठेक्का अवधिमा न्यून प्रगति भए पनि परामर्श सेवामा करिब ७० प्रतिशत खर्च भइसकेको छ।	• परामर्शदाताको खर्चमा नियन्त्रण गर्ने। सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य र परामर्शदाताको खर्चबीच आपसी तालमेल मिलाउने।
१८.७	निर्माण व्यवसायीले काममा अस्वाभाविक ढिलाइ गरेकोमा कारबाही गरेको वा कारबाहीको लागि सिफारिश नगरेको।	• अस्वभाविक ढिला गर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कानून बमोजिम कारबाही गर्ने।
१९.	**ठेक्काको पूर्वतयारी-** मदन भण्डारी राजमार्ग आयोजना झापाको ८ खण्डका ५० किलोमिटर सडकमा रुखकटान नभै निर्माण कार्य ढिलाइ भएको वा ठेक्का लगाउन बाँकी रहेको र नारायणगढ-बुटवल सडकको दुई ठेक्कामा ठेक्काको शुरु अवधि ४२ महिनामा पोलसार्ने र रूख काट्ने काम बाँकी रही निर्माण कार्यको प्रगति न्यून रहेको छ।	• आगामी दिनमा निर्माण कार्यको पूर्व तयारी पूरा भएपश्चात मात्र ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्यलाई शीघ्र सम्पन्न गर्ने। • निर्माण कार्यको पूर्व तयारी पूरा नभएको यस्तो अवस्थामा बाँकी कामहरु ठेक्का व्यवस्थापनसँगसँगै शीघ्र सम्पन्न गरी निर्माण कार्यलाई शीघ्र सम्पन्न गर्ने। • केही रुख काट्ने र रोप्ने लगायतका ठेक्का व्यवस्थापन अघिका पूर्व तयारीसम्बन्धी वन कानूनका व्यवस्थाहरुलाई व्यवहारिक परिमार्जन गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
२०.	**म्याद थप -** यो वर्ष सडक विभागअन्तर्गत २८ कार्यालयका रू.५९ अर्ब ४३ करोड ७० लाख ९५ हजारका ५०९ ठेक्काको ४०० प्रतिशत र ९ पटकसम्म म्याद थप गर्दा पनि सम्पन्न नभएकोले अधुरा ठेक्काको संख्या बढ्दै गई रकम खर्च भएर पनि सेवाग्राहीले सेवा प्राप्त गर्न नसकेको अवस्था सिर्जना भएको छ।	• पटक/पटक म्याद थप हुँदापनि निर्माण व्यवसायीले ठेक्का सम्पन्न नगर्ने र यस्तो प्रवृत्ति बृद्धि हुँदै जाँदा अधुरा ठेक्काको संख्या बृद्धि हुँदै गएको अवस्था छ। यस्तो अवस्थामा एकातर्फ सेवाग्राहीले सेवा प्राप्त नगरेको र अर्कोतर्फ राज्यको ठूलो रकम अर्थहीन भएको छ। तसर्थ, म्याद थपसम्बन्धी खरिद कानून र ठेक्का सम्झौताको व्यवस्था पूर्ण पालना गर्ने। आगामी दिनमा निश्चित सीमासम्म मात्र म्याद थप गर्ने र सो अवधिमा पनि ठेक्का सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कडा कारबाही गर्ने।
२१.	**सम्झौताको पालना -**अधुरा/रूग्ण ठेक्काहरूको संख्या बढ्दै गई प्राप्त हुने सेवामा ढिलाइ भइरहेको अवस्था छ।	• यस सन्दर्भमा महालेखापरीक्षकको सुझावको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
२२.	**प्याकेजिङ्ग** - फरक फरक स्थानमा निर्माण गरिने पुलको लागि अलग अलग बोलपत्र नगरेको कारणबाट ती पुलहरू समयमा नै सम्पन्न नभई कार्य अधुरो रहेका छन्।	• खरिद कार्यमा भौगोलिक यथार्थता, निर्माण कार्यको प्रकृति, लागत, निर्माण व्यवसायीको क्षमता लगायतको आधारमा प्रतिस्पर्धा नखुम्चिने गरी औचित्यपूर्ण तरिकाले मात्र निर्माण कार्यको प्याकेजिङको निर्णय गर्ने।
२३.	**निर्देशन पालना** - सार्वजनिक लेखा समितिको २०६९।१।८ को निर्णय कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।	• कहाँ कहाँ खर्च भएको छ सोको विस्तृत विवरण समितिमा पेश गर्ने।
२४.	**सडक मर्मत/सम्भार -**सडक यात्रा कठिन भई यात्रा गर्न लाग्ने समय पनि वृद्धि भएको छ।	• उपर्युक्त विषयमा महालेखापरीक्षकको सुझावको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
२५.	**बीमा -** बीमा खर्चलाई प्रोभिजनल सममा राखी वास्तविक बिल बीजकका आधारमा मात्र भुक्तानी गर्ने व्यवस्था हुनुपर्दछ।	• निर्माण कार्यको लागत अनुमानमा राखिएको बीमा रकमसँग बराबर भएमामात्र लमसममा बीमा रकम भुक्तानी गर्ने तर लागत अनुमानमा राखिएको बीमा रकम भन्दा बढी भएमा कार्यप्रगतिको आधारमा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था बोलपत्रसम्बन्धी कागजातमा समावेश गर्ने।
२६.	**बीमा दाबी -**	
२६.१	विभिन्न चेनेजमा स्ट्रक्चर पहिरोले क्षति गरेको उल्लेख गरि निर्माण व्यवसायीको ठेक्का बिलबाट रू.१८लाख ५५ हजार होल्ड गरेको छ।	• होल्ड भइसकेको रकमको भुक्तानी र निर्माण सम्पन्न भएको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
२६.२	उत्तर दक्षिण कालीगण्डकी कोरिडोर अन्तर्गत बेनी-जोमसम-कोरला सडक खण्डमा पर्ने रुप्सेखोलामा निर्माण गरिएको एक पुल बाढी/पहिरोले पूर्ण रूपमा क्षति भई निर्माण व्यवसायीले निर्माण कार्य बन्द गरि बीमा दावी प्रक्रियामा गएको देखिएकोले बीमाबाट क्षति भएको रकम प्राप्त गरि निर्माण कार्य सम्पन्न नगरेको।	• उत्तर-दक्षिण कालीगण्डकी कोरिडोर अन्तर्गत बेनी-जोमसम-कोरला सडक खण्डमा पर्ने रुप्से खोलाको पुल र सोही सडक खण्डको खहरे खोलाको पुल दुवैको निर्माण कार्य बन्द भएको अवस्था रहेको हुँदा तत्काल दुवैको असुलउपर प्रक्रिया अगाडि बढाई राजस्व दाखिला गरी समितिमा सोको प्रमाण पेश गर्ने।
२६.३	महाकाली नदीमाथि पुल निर्माण गर्दा कार्य सम्पन्न भएको महेन्द्रनगरतर्फका ३ आइल्याण्डको रू.३ करोड ६९ लाख भुक्तानी भएकोमा वर्षाबाट पूरै क्षति भएको।	• बीमा रकमबाट क्षतिग्रस्त आइल्यान्डको शीघ्र पुनः निर्माण गराई सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
२७.	**गुणस्तर परीक्षण तथा नियन्त्रण -**	
२७.१	निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने निर्माण सामग्रीको गुणस्तर परीक्षण गर्ने केन्द्रीय निकायको रूपमा रहेको गुणस्तर अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रले गिट्टी, सिमेन्ट, बालुवा, विटुमिन, फलामे डन्डीको परीक्षण खुल्ला नमूनाबाटगरेको, लेखापरीक्षणको क्रममा ल्याबहरू निरीक्षण गर्दापरीक्षण गरेको नदेखिएको परीक्षण असफल भएका परीक्षण प्रतिवेदनको अद्यावधिक विवरण नराखेको,मातहतका ल्याबहरूको अनुगमन नगरेको र ल्याबबाट प्राप्त आम्दानी घट्दै गइरहेकोले गुणस्तर परीक्षण तथा नियन्त्रण पक्ष कमजोर देखिएको छ।	• निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने निर्माण सामग्रीको गुणस्तर परीक्षण गर्ने केन्द्रीय निकायको रूपमा रहेको गुणस्तर अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र तथा सम्पूर्ण डिभिजन कार्यालयहरुमा रहेका गुणस्तर परीक्षणका ल्यावहरुलाई पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गरी निर्माण सामग्रीको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने। • भौतिक, पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गत रहेका गुणस्तर परीक्षण गर्ने सम्पूर्ण उपकरणको विवरण समितिमा पेश गर्ने। • गुणस्तर परीक्षणको प्रगति विवरण तथा परीक्षण गर्दा डेन्सिटि नपुगेका निर्माण सामाग्रीको अद्यावधिक अभिलेख राखी सोको विवरण पेश समितिमा पेश गर्ने।
२७.२	निर्माण सामग्री उत्खनन गर्ने स्थल स्वीकृत गरि गुणस्तर परीक्षण गरिएका सामग्रीमात्र प्रयोग गर्नुपर्नेमा धेरै ठेक्काहरूमा त्यस प्रकारको स्वीकृति दिएको देखिएन।	• निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको प्रमाण बेगर भुक्तानी दिने अधिकारी तथा गुणस्तर आश्वस्तता योजना पेस नगर्ने र पेस गरिएका योजनाको हकमा पनि पालना नगर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कानून बमोजिम कारबाही गर्ने।
२७.३	रानी-विराटनगर सडक योजनाअन्तर्गत विराटनगर महानगरपालिका बजार क्षेत्रमा पर्ने सडकमा अन्डुलेसन देखिएको।	• सडकमा अन्डुलेसन देखिएको कारण रानी भन्सार नाकाबाट भित्रिने/बाहिरिने र स्थानीय निर्माण सामग्री/मालसामान ढुवानी

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
		गर्ने सवारीसाधनहरुले तोकिएको भन्दा बढी भारवहन गर्दा सडकमा क्षति भइरहेको हो भन्ने जवाफ प्राप्त भएकोले Per Axle Load सम्बन्धी मौजुदा कानूनी व्यवस्थाको पूर्ण परिपालना गराउन मन्त्रालयबाट प्रभावकारी अनुगमनको व्यवस्था गरी तोकिएको सीमाभन्दा बढी Per Axle Load बहन गर्ने सवारी साधनलाई कारबाही तथा क्षतिपूर्ति भराउने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने।
२७.४	नेपालगन्जले निर्माण गरेको बर्दिया जाने सडकको कर्बस्टोन साइज स्पेसिफिकेसनमा तोकेअनुसार नभएको र फिनिसिङ नमिलेकोले सुधार गर्न निर्देशन दिएकोमा निर्माण व्यवसायीले सुधार गरेको छैन।	• कर्बस्टोन साइज स्पेसिफिकेसनमा तोकेअनुसार नभएकोमा उक्त रकमसमेत कट्टा गरी ठेक्का सम्झौता अन्त्य गरिएको जवाफ प्राप्त भएकोले बाँकी कार्य तोकिएको गुणस्तरअनुसार शीघ्र सम्पन्न गर्ने।
२७.५	सडकको टेवा पर्खाल, नाली, आरसीसी ढलान तथा कालोपत्रे बिग्रीएकोले सो त्रुटि सच्याउन निर्माण व्यवसायीलाई पत्राचार गरेकोमा सच्याएको छैन।	• Per Axle Load को कारण घोराही-कमिरेचौर-प्यूठान खण्डको सडक बिग्रिएकोले निर्माण व्यवसायीले मध्यस्थकर्ताको नियुक्ति गरी प्रतिरक्षा गरिदिन आवश्यक कागजात सहित सडक विभागमा अनुरोध गरिएको जवाफ प्राप्त भएकोले मध्यस्थताबाट विवाद निरुपण भएपश्चात सम्बन्धित निर्माण व्यवसायिले ठेक्काको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी डिभिजनमा हस्तान्तरण गर्दा सम्झौताका शर्त एवं स्पेसिफिकेशन र तोकिएको गुणस्तर बमोजिम मात्र उक्त कार्य स्वीकार गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
२७.६	डिभिजन, पाल्पाले सिद्धार्थ राजमार्गको चिडियाखोला बाँसटारी खण्डमा रू.३ करोड ५२ लाखमा अस्फाल्ट कालोपत्रे ठेक्का लगाएकोमा स्थलगत निरीक्षण गर्दा बिच-बिचमा सडक कालोपत्रे नगरि छोडेको, पीच गरेका केही स्थानहरूमा साइडनालीसम्म पीच नगरि केही ठाउँ बाँकी छोडेको र केही स्थानमा सडक दवेको अवस्था देखिएको।	• निर्माण कार्यमा सुधार गरी सम्झौता अनुसारनै कार्य सम्पन्न भई हाल सो स्थान सिद्धबाबा सुरुङ मार्ग आयोजनालाई हस्तान्तरण भैसकेको जवाफ प्राप्त भएकोले आगामी दिनमा यस्तो निर्माण कार्यको प्रभावकारी अनुगमन र निरीक्षण गरी गुणस्तर सुनिश्चित गरेरमात्र भुक्तानी दिने।
२७.७	**काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना-** आयोजनाले त्रुटि सच्याउन पत्राचार गरे पनि निर्माण व्यवसायीले त्रुटि सच्याएको छैन।	• आगामी दिनमा यस्तो निर्माण कार्यको प्रभावकारी अनुगमन र निरीक्षण गरी गुणस्तर सुनिश्चित गरेर मात्र भुक्तानी दिने।
२८	**स्रोत सुनिश्चितता** - स्रोत व्यवस्थापन गरि निर्माण कार्य सम्पन्न गराउनुपर्दछ।	• चालु आर्थिक वर्षमा सम्झौता भई बाँकी दायित्वमध्ये आगामी आर्थिक वर्षमा सम्झौताअनुसार खर्च हुने प्रतिबद्धता रकमको अर्को वर्षको बजेटमार्फत समेत विनियोजन हुनेगरी स्रोतको सुनिश्चितता गर्ने।
२९.	**सडक हस्तान्तरण-** योजनालाई हस्तान्तरण नगरि डिभिजन सडक कार्यालय बाग्लुङबाट सञ्चालन र मर्मत सम्भार भई रहेको छ।	• पुष्पलाल (मध्यपहाडी) राजमार्ग अन्तर्गतका उल्लिखित क्षेत्रहरुको कार्य शीघ्र सम्पन्न गरी आयोजना हस्तान्तरण गर्ने।
३०.	**कन्टिन्जेन्सी खर्च-**	
३०.१	**कन्टिन्जेन्सी खर्चलाई** व्यवस्थित गर्ने निर्देशिकामा सुपरभाइजरको सङ्ख्या र इन्धन खर्चको मापदण्ड एक तह माथिबाट स्वीकृत गराउने व्यवस्था गरेअनुरूप साइट र ठेक्का सङ्ख्याको आधारमा	• कन्टिन्जेन्सी खर्च जनाउँदा सम्बन्धित ठेक्काको नापी किताबमा खर्च प्रविष्ट गर्नुपर्ने र ठेक्कागत खर्चको अभिलेख राख्ने निर्देशिका बमोजिमको कार्य कार्यालयबाट पूर्णरुपमा कार्यान्यवन गरी सोको

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	आवश्यक सुपरभाइजर र उपलब्ध सवारीसाधनको अवस्था र सङ्ख्याको आधारमा इन्धन एवं मर्मत खर्च अनुमान गरि स्वीकृति प्राप्त गरि खर्च गर्नुपर्नेमा त्यस्तो स्वीकृति लिने गरेको पाइएन।	जानकारी समितिलाई दिने। • महालेखापरीक्षकको सुझाव कार्यान्वयन गर्ने।
३०.२	सडक बोर्डले नियमित मर्मत बजेट शीर्षकमा निकासा दिएको रकमबाट लेन्थ वर्कर र सुपरभाइजरको ज्यालामा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। सच्याउने अवधिमा रहेका पोखरा-कुस्मा सडकको संञ्चालन र मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी निर्माण व्यवसायीकै भएको अवस्थामा गरिएको खर्च असुल गर्नुपर्दछ।	• त्रुटि सच्याउने अवधिमा रहेका पोखरा-कुस्मा सडकको संञ्चालन र मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी निर्माण व्यवसायीकै भएको अवस्थामा लेन्थ वर्कर र सुपरभाईजरको ज्याला भुक्तानीमा योजना कार्यालयलेसमेत भुक्तानी दिएकोमा उक्त भुक्तानी दोहोरो नपरेको प्रमाण पुग्ने गरी गरिएको सम्झौता समितिमा पेश गर्ने।
३०.३	निर्माण व्यवसायीको बिलबाट कट्टा गरि राजस्व दाखिला गर्ने शर्तमा योजना कार्यालयसंग सम्झौता गरि भुक्तानी गरेको छ।	• उक्त निर्माण व्यवसायीसँग रकम शीघ्र असुल गरी दाखिला गरेको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
३१	**मूल्य समायोजन-**	• ३१ नं का सबै बुँदामा रहेको बेरुजुका सम्बन्धमा ठेक्काको म्याद थप सम्झौता र इन्डेक्स फ्रिजको कागजात पेश गर्ने।
३१.१	मूल्य समायोजन गणना गरी रू.११ करोड ६५ लाख २४ हजार बढी भुक्तानी गरेको रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.२	भुक्तानी गर्न नमिल्ने उक्त रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.३	रू.१ करोड ८५ लाख ६५ हजार मूल्य समायोजन भुक्तानी गरेकोले असुल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
३१.४	बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल हुनुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.५	खरिद सम्झौता कार्यान्वयन नगर्दा नेपाल सरकारलाई थप व्ययभार परेको उक्त रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.६	रू.९ करोड ८० लाख ४१ हजार बढी भुक्तानी गरेको मूल्य समायोजन असुल हुनुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.७	रू. ५३ लाख ७९ हजार बढी मूल्य समायोजन भुक्तानी गरेकोले उक्त रकम असुल हुनुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.८	कार्यालयले फरक कोफिसिएन्टका आधारमा भुक्तानी गरेको मूल्य समायोजन रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.९	रू. ६ करोड ७३ लाख १ हजार भुक्तानी दिएकोले असुल गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.१०	रू.२० लाख ६३ हजार मूल्य समायोजन भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिँदैन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३१.११	रू.२ करोड ३६ लाख ६६ हजार असुल हुनुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३२	**डिजाइन एण्ड बिल्ड सम्झौतामा मूल्य समायोजन** -सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले यसको बोलपत्र कागजात तयार नगरेकोले	• सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ मा खरिद विधिहरु उल्लेख खरीएको र सोही ऐनको दफा ५५(१) र सार्वजनिक

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	मूल्य समायोजन, भेरिएसन लगायतका पक्षमा विविधता देखिएकोछ।	खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११९ ले मुल्य समायोजन गर्न सकिने व्यवस्था गरेकोमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रलयाले टेन्डर आह्वानका शर्त र खरिद सम्झौतामा उल्लिखित प्रावधानका आधारमा डिजाइन एण्ड बिल्ड अन्तर्गत निर्माण हुने सार्वजनिक संरचनामा विगतदेखि नै मूल्य समायोजन दिदैं आएको पाइएकोमा सार्वजनिक लेखा समितिले यस विषयलाई कानून बनाई व्यवस्थित गर्न मिति २०७६/११/८ गते निर्देश गरेको थियो। • सोही बमोजिम मिति २०८२/०१/१५ गते सार्वजनिक खरिद नियमावलीको चौधौं संशोधन गरी डिजाइन एण्ड बिल्ड सम्बन्धमा स्पष्ट व्यवस्था गरिएको अवस्था छ। • डिजाइन एण्ड बिल्डमा दिईएको मूल्य समायोजन सम्बन्धमा सार्वजनिक खरिद नियमावलीको चौधौं संशोधन बमोजिम गर्ने।
३३.	**पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति-**	
३३.१	कार्यालयले रू. ७३ लाख ८५ हजारपूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति कट्टा गरि होल्ड गरेर राखेको छ। उक्त रकम संघीय सञ्चित कोष दाखिला गर्नुपर्दछ।	• प्रमाण पेश हुन नसकेकोले महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार संचित कोषमा दाखिला गर्ने।
३३.२	निर्माण व्यवसायीबाट सम्झौता रू.२९ करोड ५६लाख ९८ हजारको	• पुर्वनिर्धारित क्षतिपूति असुल उपरको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	१० प्रतिशतले हुने रू.२ करोड ९५ लाख ६९ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउनुपर्दछ।	• प्रमाण नआएको भए महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार असुल उपर गर्ने।
३३.३	सम्झौता रकमको प्रतिदिन ०.०५ प्रतिशतका दरले असार मसान्तसम्म ९४ दिनको रू.५१ लाख ३९ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्तिअसुल गर्नुपर्दछ।	• असुल उपर नगर्ने सम्बन्धमा मन्त्रिपरिषदको निर्णयको प्रमाण पेश गर्ने।
३३.४	२१० दिनको प्रतिदिन ०.००७५ प्रतिशतले सम्झौता रकमको रू. ५३ करोड ६० लाख ८८ हजारको रू. ८४ लाख ४३ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असुल गर्नुपर्दछ।	• सम्झौता म्याद थपको प्रमाण पेश गर्ने।
३३.५	पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति नलिई रनिङ बिल भुक्तानी गरेकोले रू.१ करोड ३१ लाख ६२ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असुल गर्नुपर्दछ।	• अदालतको निर्णयानुसार आवश्यक कारबाही गर्ने।
३३.६	म्याद थपको लागि निवेदन नदिएकोलेरू.७३ लाख २० हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असुल गर्नुपर्दछ।	• सम्झौता म्याद थपको प्रमाण पेश गर्ने।
३३.७	रू. १ करोड ३८ लाख ७९ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असुल गर्नुपर्दछ।	• पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्तिको असुल उपर गरी राजस्व दाखिलाको प्रमाण गर्ने।
३३.८	३७ निर्माण व्यवसायीबाट रू.१० करोड ६ लाख १४ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असुल गर्नुपर्दछ।	• ठेक्काको म्याद थप र असुल उपर भएको प्रमाण पेश गर्ने।
३४.	**खरिद सम्झौताको अन्त्य -**	

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
३४.१	पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति रू. ३ करोड १० लाखसमेत रू.४ करोड ६५ लाख २४ हजार असुल गरेको छैन। उक्त रकम असुल गरी निर्माण व्यावासायीलाई कालोसूचीमा राख्न लेखिपठाउनु पर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
३४.२	बाँकी काम गर्न लाग्ने रू.१ करोड ५७ लाख ८५ हजारसमेत असुल गरि राजस्व दाखिला गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
३४.३	रू. ९ करोड २३ लाख ४१ हजार असुल हुनुपर्दछ।	• सम्मानित सर्वोच्च अदालतको फैसला अनुसार आवश्यक कारबाही गर्ने।
३४.४	धरौटीसमेत रू. ६ करोड ६० लाख २२ हजार असुल गरि निर्माण व्यवसायीलाई कालोसूचीमा राख्न लेखी पठाउनुपर्दछ।	• असुलीका लागि पठाइएको पत्रको प्रतिलिपि समितिसमक्ष पेश गर्ने र असुलीका लागि आवश्यक प्रबन्ध गरी यथाशीघ्र असुल उपर गर्ने अन्यथा कानूनी कारबाही गर्ने।
३५	**भेरिएसन-** यस सम्बन्धमा देखिएका बेहोरा निम्नानुसार छन्:	• आगामी दिनमा संचालित हुने परियोजनामा Varitation कम हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्न निर्देश गर्ने र अस्वाभाविक Varitation हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्ने कार्यमा संलग्नलाई सचेत गराउने। • अस्वभाविक Varitation भएका आयोजनाहरुको Random Sampling का आधारमा Technical Audit गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
३५.१	खरिद सम्झौता अनुसार निर्माण गर्नुपर्ने ८ किलोमिटर कृष्णनगर सहरी सडक घटाई २ किलोमिटर चार लेन सडक निर्माण गर्न १२.९३ प्रतिशतले सम्झौता रकममा रू.११ करोड ७४ लाख ७० हजार वृद्धिको भेरिएसन स्वीकृत गरेको नियमसम्मत देखिदैन।	• आगामी दिनमा संचालित हुने परियोजनामा Varitation कम हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्न निर्देश गर्ने र अस्वाभाविक Varitation हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्ने कार्यमा संलग्नलाई सचेत गराउने। • अस्वभाविक Varitation भएका आयोजनाहरुको Random Sampling का आधारमा Technical Audit गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने।
३५.२	वालिम खोला पुल निर्माण गर्ने निर्माण व्यवसायीले २०७८।१०।४ मा पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न गरेकोमा सम्झौता रकम११. ७८ प्रतिशत वृद्धि हुने गरि महानिर्देशकबाट २०७८।११।२९ मा रू.४० लाख ७६ हजारको भेरिएसन स्वीकृत गरेको नियमसम्मत देखिँदैन।	• आगामी दिनमा संचालित हुने परियोजनामा Varitation कम हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्न निर्देश गर्ने र अस्वाभाविक Varitation हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्ने कार्यमा संलग्नलाई सचेत गराउने। • अस्वभाविक Varitation भएका आयोजनाहरुको Random Sampling का आधारमा Technical Audit गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने।
३५.३	भेरिएसन गर्दा इम्बेड्मेन्ट फिलिङको साबिकको दर प्रति घनमिटर रू.१९० बाट वृद्धि गरि रू.२६० प्रति घनमिटरकायम गर्दा रू.६ करोड ४३ लाख ६७ हजार एउटै आइटममा वृद्धि भएको छ।	• आगामी दिनमा संचालित हुने परियोजनामा Varitation कम हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्न निर्देश गर्ने र अस्वाभाविक Varitation हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्ने कार्यमा संलग्नलाई सचेत गराउने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
		• अस्वभाविक Varitation भएका आयोजनाहरुको Random Sampling का आधारमा Technical Audit गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने।
३५.४	सडक डिभिजन,चौरजहारीले एक निर्माण कार्यमा शुरु लागत अनुमानमा पूर्वानुमान गर्न सकिने बेस,सवबेस, ग्याबिन तथा कंक्रिटको परिमाण बढ्न गएको कारण रू.३ करोड ८ लाख १९ हजारभेरिएसनमार्फत् थप गर्ने २०७८।१०।२० मा निर्णय गरि काम गराएको छ।	• आगामी दिनमा संचालित हुने परियोजनामा Varitation कम हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्न निर्देश गर्ने र अस्वाभाविक Varitation हुने गरी Details Project Report (DPR) तयार गर्ने कार्यमा संलग्नलाई सचेत गराउने। • अस्वभाविक Varitation भएका आयोजनाहरुको Random Sampling का आधारमा Technical Audit गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने।
३६.	**जमानत** - समयमै म्याद थप नगर्ने नगराउने जिम्मेवार पदाधिकारीलाई कारबाही गरि पेस्की बाँकी रकममा १० प्रतिशत ब्याजसहित असुल हुनुपर्दछ।	• कार्यसम्पादन जमानत तथा पेश्की जमानतको म्याद थप भएकोमा नियमित गर्ने र सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने। • म्याद थप गर्ने/गराउने जिम्मेवार पदाधिकारीको सम्बन्धमा महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
३७.	**बढी भुक्तानी -**	
३७.१	मूल्य अभिवृद्धि करसमेत रू.२३ लाख ५१ हजार बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल हुनुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी भएको रकम असुल उपर गरी सोको प्रमाण पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
३७.२	जिम्मेवारी सार्दा घटि देखाईचालुरनिङ बिलमा रू. ३६ लाख ४९ हजार बढी भुक्तानी गरेको छ। उक्त रकम असुल हुनुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी भएको रकम असुल उपर गरी सोको प्रमाण पेश गर्ने।
३७.३	वास्तविक मूल्याङ्कन रू. २६ लाख २ हजार मात्र देखिएकोले बढी भुक्तानी भएको रू. २३ लाख ९ हजार असुल हुनुपर्दछ।	• असुल भएको रकमको प्रमाण पेश गर्ने र असुल हुन बाँकी रकम यथाशीघ्र असुल गर्ने।
३७.४	१७ स्ल्याब कल्भर्टको ५४९.४६ वर्गमिटर नघटाई बढी भुक्तानी दिएको रू.१२ लाख ४२ हजार असुल हुनुपर्दछ।	• परिमाण घटाइएको प्रमाण समितिसक्षम पेश गर्ने। • पेश हुन नआएको भए असुल उपर गर्ने।
३७.५	३०९.५ घनमिटरको रू.१०लाख ४९ हजार बढी भुक्तानी भएको छ। उक्त रकम असुल हुनुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी नभएको प्रमाण समितिसमक्ष पेश गर्ने।
३७.६	जिम्मेवारी सारेकोले निर्माण व्यवसायीलाई रू.३८ लाख ५१ हजार बढी भुक्तानी भएकोछ। उक्त रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• भेरिएसन आदेश स्वीकृत भएको प्रमाण समितिसमक्ष पेश गर्ने।
३८.	**स्पेसिफिकेसन भन्दा बढी प्रयोग -** रू. ३ करोड २ लाख ९० हजार बढी भुक्तानी गरेको रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• बेरुजु रकम असुल उपर गरेको प्रमाण समितिसमक्ष पेश गर्ने र असुल हुन बाँकी रकम यथाशीघ्र असुल गर्ने।
३९.	**माटो काट्ने र पुर्ने** -रू.२ करोड ४८ लाख ५३ हजार बढी भुक्तानी गरेको रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी भएको रकम असुल उपर गरी प्रमाण पेश गर्ने।
४०.	**डिजाइन परिवर्तन -**	
४०.१	डीपीआर गर्ने कार्य प्रभावकारी बनाई यस्ता कार्यमा हुने भेरिएसन नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
४०.२	निर्माण कार्यको सुपरभिजन नगर्ने र त्रुटिपूर्ण कार्यको भुक्तानी दिनेलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
४१.	**त्रुटिपूर्ण डिजाइन -**	
४१.१	स्थलगत निरीक्षण गर्दा पुलको बीमसम्मको उचाई १ मिटरसम्म मात्र रहेकोले पुल जोखिममा रहेको छ।	• निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने बखत सम्म सो संरचना तथा Debris हटाई पुललाइ सञ्चालन योग्य बनाउने।
४१.२	सडक डिभिजन,दाङले करंगा खोला पुल निर्माण गर्न रू.७ करोड ९४ लाख ८९ हजारमा एक निर्माण व्यवसायीसंग २०७२।१०।८ मा सम्झौता गरेकोमा हालसम्म कुनै पनि काम हुन सकेको छैन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम डिजाइन तयार गर्ने परामर्शदातालाई कारबाही र उक्त डिजाइन ड्रइङ कार्यमा संलग्न पदाधिकारीलाई उत्तरदायी गराउने र सोको जानकारी गराउने।
४१.३	साइटको वास्तविक अवस्थाको परीक्षण नै नगरि गलत डिजाइन ड्रइङ तयार गर्ने परामर्शदाता र स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीलाई जवाफदेही नबनाएको।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम डिजाइन तयार गर्ने परामर्शदातालाई कारबाही र उक्त डिजाइन ड्रइङ कार्यमा संलग्न पदाधिकारीलाई उत्तरदायी गराउने र सोको जानकारी गराउने।
४१.४	पुलको प्राविधिक परीक्षण गराई पुल सुरक्षित भए नभएको यकिन गरेर कार्य सम्पन्न गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
४२.	**फरक चेनेजमा कार्य -**	
४२.१	सम्झौता गरेकोमा साइट विवादका कारण तोकिएको चेनेजभन्दा	• सम्पन्न भैसकेको कामलाई नियमित गर्ने र आगामी दिनमा

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	फरक चेनेजमा काम गराई रू.८६ लाख ५३ हजारसमेत रू.२ करोड ३ लाख ३७ हजार भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन।	फरक चेनेजमा कार्य नहुने गरी काम गर्ने। • फरक चेनेजमा कार्य गर्नुपर्नाको कारण खुल्ने प्रमाण पेश गर्ने।
४२.२	फरक चेनेजमा कार्य गराई रू.५० लाख ५४ हजार भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन।	• चेनेज भन्दा बाहेकको कामको परिमाण घटाइ भुक्तानी गरेको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
४२.३	करिब १ किलोमिटरसडक कालोपत्रे गरि रू. ७२ लाख ८४ हजार भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन।	• कार्यालयको निर्णय र वडा कार्यालयको पत्र समितिमा पेश गर्ने।
४२.४	फरक क्षेत्रमा कालोपत्रे र नालीको निर्माणगरि रू.२० लाख ६० हजार भुक्तानी दिएको नियमसम्मत देखिएन।	• उक्त सम्पादित कार्य नियमसम्मत रहेको भनिएकोमा सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
४२.५	तोकिएको कार्यक्षेत्र भन्दा फरक चेनेज १३+४२० देखि १५+००० मा काम गरेको नापी गरी रू. ८४ लाख ९५ हजार भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन।	• फरक चेनेजमा काम गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्ने र आगामी दिनमा फरक चेनेजमा कार्य गर्नुपर्ने भएमा स्थानीय तह लगायत सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय गरी समन्वयको विधि, तरिका र प्रक्रिया पुष्टि हुने प्रमाण पेश गर्ने।
४२.६	सडक डिभिजन, नुवाकोटले विभिन्न ३ ठेक्काको निर्माण कार्यको लागत अनुमानठेक्का सम्झौता तथा निर्माण व्यवसायीलाई दिएको कायदिशमा उल्लेख गरेको सडकको चेनेजभन्दा फरक चेनेजमा नापी गरि रू. ४ करोड ८ लाख १५ हजार भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन।	• फरक चेनेजमा काम गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्ने र आगामी दिनमा फरक चेनेजमा कार्य गर्नुपर्ने भएमा स्थानीय तह लगायत सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय गरी समन्वयको विधि, तरिका र प्रक्रिया पुष्टी हुने प्रमाण पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
४३.	**अधुरा ठेक्का-** ती ठेक्काहरूको रू. २ अर्ब ७५ करोड १२ लाख ९२ हजार पेस्की जमानत प्राप्ति तथा रू. ७१ करोड ३८ लाख ११ हजार पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाई खरिद सम्झौताअनुसार कारबाही गरि निर्माण कार्य सम्पन्न नगरेको।	• मौजुदा कानूनी व्यवस्था अनुसार म्याद थप गरी निर्माण सम्पन्न हुन सक्ने ठेक्काहरुको सोही अनुसार म्याद थप गर्ने तथा प्रचलित कानून अनुसार म्याद थप हुन नसक्ने तथा न्यून प्रगति भएको ठेक्काहरुको अन्त्य गरी पुनःठेक्का सम्झौता गर्न निर्देश गर्ने।
४३.१	काम अधुरो राख्ने निर्माण व्यवसायीलाई सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९ र ६३ अनुसार कारबाही गरि कालोसूचीमा समेत राख्नुपर्दछ।	• कारबाही गरी कालोसूचीमा राखेको बेहोरा खुल्ने गरी प्रमाण पेश गर्ने।
४३.२	काठमाडौंबाट भक्तपुर सडकमा रू. १३ करोड ९६ लाखमा निर्मित अर्को एक पुल एप्रोच सडक निर्माण नभएकोले सञ्चालन हुन सकेको छैन।	• मनोहरा खोलामाथि निर्माण भएको पूल तत्काल संचालन हुने व्यवस्था मिलाउने।
४३.३	खरिद सम्झौताअनुसार निर्माण व्यवसायीलाई कारबाही गरि पुल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने।	• अद्यावधिक विवरण समितिसमक्ष यथाशीघ्र पेश गर्ने।
४४.	**संयुक्त उपक्रम** - कठिनाइ भएको अवस्थामा योजनाले सम्झौता अनुसार कारबाही गरी सबै साझेदारलाई काममा उपस्थित गराउन कारबाही गरेको छैन।	• संयुक्त उपक्रममा संचालित १३९ ठेक्काको अद्यावधिक विवरण समितिमा पेश गर्ने र संयुक्त उपक्रम सम्बन्धी ठेक्कामा संलग्न दुवै पक्षलाई जिम्मेवार गराउने गरी नीतिगत सुधार गर्ने।
४५.	**ठेक्काको कार्य तालिका** - यो वर्ष सडक विभाग अन्तर्गत हुलाकी राजमार्ग योजना कार्यालय इटहरी, सडक डिभिजन, जनकपुरलगायत १४ कार्यालयले १५२ ठेक्कामा कार्यक्रम अपडेट नगरेको रू.१	• लगत कट्टा सम्बन्धमा प्रमाण पेश गर्ने। • Contract Management लाई प्रभावकारी बनाउन Contract का

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	करोड ७७ लाख १० हजार सम्झौता अनुसार विथहोल्ड गर्नुपर्नेमा गरेको देखिएन।	दुवै पक्षलाई जिम्मेवार बनाउने। • ठेक्का कार्य तालिका अनुसार काम भए नभएको नियमित स्थलगत अनुगमन गरी निर्धारित समयावधिभित्र कार्य सम्पन्न गराई मुल्य समायोजन नहुने वातावरणको सिर्जना गर्ने।
४६.	**कार्य सम्पादन जमानत** - रूग्ण ठेक्काहरूलाई खरिद सम्झौता र सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीअनुसार कारबाही गरि रुग्ण ठेक्काको कार्यसम्पादन जमानत जफत गर्नुपर्दछ।	• रुग्ण ठेक्का सम्बन्धमा अद्यावधिक विवरण समितिमा पेश गर्ने र कानून बमोजिम कार्यसम्पादन जफत गर्नुपर्नेमा जफत गरी सोको प्रमाण पेश गर्ने।
४६.१	**घटी पेस्की कट्टी** - रू. ६ करोड ४५ लाख ३८ हजार कट्टी गर्नुपर्नेमा रू. ३ करोड २७ लाख ५० हजारमात्र कट्टी गरि रू. ३ करोड १७ लाख ८८ हजार घटी कट्टी गरेकोले नपुग पेस्की असुल वा कट्टा गर्नुपर्दछ।	• उल्लिखित ठेक्काको अद्यावधिक विवरण समितिसमक्ष पेश गर्ने र सडक आयोजनाको ८० प्रतिशत रकम भुक्तानी हुँदासमेत पेश्की कट्टी नगर्ने पदाधिकारीलाई विभागीय कारबाही गरी सोको जानकारी समिति समक्ष पेश गर्ने।
४७.	**पुल निर्माण** -	
४७.१	बैङ्कजमानत रू.१२ करोड ३३ लाख १५ हजार जफत गरि निर्माण कार्य सम्पन्न गराउनुपर्दछ।	• बैंक जमानत जफत गरिएको प्रमाण समितिसमक्ष पेश गर्ने।
४७.२	खरिद सम्झौताको बुँदा नं ५७ अनुसार निर्माण व्यवसायीलाई कारबाही गरि पेस्की र कार्यसम्पादन जमानत जफत गरि बाँकी सम्पन्न गर्न लाग्ने रकम निर्माण व्यवसायीबाट असुल गर्नुपर्दछ।	• आयोजनाहरुको अद्यावधिक प्रगति विवरण समिति समक्ष पेश गर्ने र काम सम्पन्न नभएको सम्बन्धमा कार्यसम्पादन जमानत जफत गरी बाँकी सम्पन्न गर्न लाग्ने रकम निर्माण व्यवसायीबाट असुल गर्ने र सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
४७.३	रू.४ करोड २८ लाख ९७ हजार भुक्तानी भई अधुरो रहेको छ।	• निर्माण कार्य सम्पन्न भएको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
४७.४	सडक निर्माणको साथै पहुँच सडकको कार्य अगाडि बढ्न सकेको छैन।	• पुल निर्माण कार्य सम्पन्न भई संचालन भएको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
४८.	**पुल निर्माणका कमजोरी -** पुलको मर्मत सम्भार योजना नबनाउने, पुलहरूको मर्मत सम्भारमा न्यून प्राथमिकता, डिजाइन संशोधनमा ढिलाइ गर्ने, कतिपय पुल सेक्टर कार्यालयहरूमा स्ट्रक्चरल इन्जिनियरको अभाव, कतिपय पुलको बोरहोल ड्रिल आवश्यकताभन्दा कम गर्ने, गलत डिजाइन गर्ने परामर्शदातालाई कारबाही नगर्ने आदी कारणहरूले पुलहरूको निर्माण र गुणस्तर नियन्त्रण सन्तोषजनक देखिँदैन।	• डीपीआर सम्पन्न भएका करिब १२०० पुलको कार्यान्वयन अवस्थाको अद्यावधिक विवरण समितिमा पेश गर्ने। • निर्माणाधीन, पुनः बोलपत्र भएका र DPR सम्पन्न भएका पुल उच्च प्राथमिकता दिई प्रादेशिक सन्तुलन समेतलाई समेत मध्यनजर गरी निर्माण कार्य अघि बढाउने। • सडक विभागको कार्यबोझ, कार्यप्रकृति, कार्यक्रम, वर्तमानमा उपलब्ध जनशक्ति र आवश्यक जनशक्तिको विश्लेषण गरी यथाशीघ्र O and M गर्न निर्देश गर्ने। • गलत DPR गर्ने परामर्शदातालाई कारबाही गर्ने गरी आयोजना अनुशासन सुनिश्चित गर्ने।
४९.	**पुलको मर्मत/सम्भार -**पानी पसी कुनै पनि समय क्षति हुने अवस्थामा रहे पनि मर्मत सम्भार गरेको देखिएन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
४९.१	प्राविधिक मूल्याङ्कन तथा छानबिन गरि यातायात सञ्चालन गर्नुपर्दछ।	• विवरण समितिसमक्ष पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
४९.२	एप्रोज स्ल्याब लगायतको ज्वाइन्ट रिप्लेसमेन्ट गरिए तापनि सवारी ओहोर दोहोर गर्दा कम्पन भई आवाज आउने र मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा रहेका छन्।	• राष्ट्रिय राजमार्ग अन्तर्गतका पुलहरुको नियमित मर्मतसम्भार गरी संचालनयोग्य बनाउने।
५०.	**जग्गाको स्वामित्व -** मदनभण्डारी राजमार्ग योजना कार्यालय, हेटौंडा र गाईघाटले सडकको रेखाङ्कनमा अवस्थित घर टहरालगायतका संरचनाको क्षतिपूर्ति रू.४९ करोड ९३ लाख ६० हजार भुक्तानी गरे तापनि जग्गाको स्वामित्व प्राप्त गरेका छैनन्।	• क्षतिपूर्ति भुक्तानी सम्बन्धमा सार्वजनिक कोषको उच्चतम सदुपयोग हुने गरी नीतिगत स्पष्टता कायम गर्ने। • क्षतिपूर्ति दिइएको संरचना भएको क्षेत्र तत्काल सरकारको स्वामित्वमा लिने र सो पछि मात्र निर्माण कार्य थालनी गर्ने। • सडक निर्माणका लागि कित्ताकाट भएको अद्यावधिक नक्सा यथाशीघ्र तयार गरी समितिमा पेश गर्ने।
५१.	**एजबिल्टनक्सा-** ६६ निर्माण व्यवसायीलाई रू.१ करोड ८२ लाख रोक्का नगरि भुक्तानी गरेकोले निर्माण व्यवसायीबाट उक्त रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• एजबिल्ट नक्सा पेस नभएकै अवस्थामा भुक्तानी दिइएको योजनाको अद्यावधिक प्रगति विवरण समिति सक्षम पेश गर्ने र सोका आधारमा बाँकी रकम असुल गर्ने।
५२.	**क्षतिपूर्ति भुक्तानीमा कर -** कर रू.३ करोड ६० लाख ८२ हजार तथा मूल्य अभिवृद्धि कर रू.१ करोड ८७ लाख ६२ हजार छानबिन गरि असुल गर्नुपर्दछ।	• आय विवरण पेश गरेको प्रमाण वा आन्तरिक राजस्व विभागलाई जानकारी गराएको पत्रको प्रमाण समिति समक्ष पेश गर्ने।
५३.	**मूल्य अभिवृद्धि कर समायोजन -** रू.२७ करोड २४ लाख ८८ हजार मूल्य अभिवृद्धि कर समायोजन भएको प्रमाण पेस नगरेमा उक्त रकम	• मु.अ. कर समायोजन भएको पत्र वा आन्तरिक राजस्व विभागलाई जानकारी गराएको पत्रको प्रमाण समिति समक्ष पेश

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	असुल गर्नुपर्दछ।	गर्ने।
५४.	**धरौटी** - ७ कार्यालयले प्रयोजन सकिएको धरौटी रू.५ करोड ४ लाख १९ हजार सदरस्याहा गरि राजस्व दाखिला गर्नुपर्दछ।	• अद्यावधिक विवरण समिति सक्षम पेश गर्ने र प्रयोजन सकिएको बाँकी धरौटी सदरस्याहा गरी राजस्व दाखिला गर्ने।
५५.	**स्थलगत निरीक्षण -**	
५५.१	यसबाट राष्ट्रको स्रोत साधनको नोक्सानी हुनुको साथै सहज यातायात सेवासमेत प्राप्त हुन सकेको छैन।	• नेपाल सरकारलाई व्ययभार नपर्ने गरी पुलको मर्मतसम्भार गर्ने, गराउने।
५५.२	अग्ला पुल निर्माणको कारण पुल र सडक निर्माणको लागतसमेत बढेको छ।	• पुलको लागि Safe passage of debris, wooden logs, bushes etc. during floods and Department of Meterology सँग समन्वय गरी सम्भावित जोखिमलाई समेत मध्यनजर गरी पुल निर्माणको एकीकृत मापदण्ड निर्माण गरी नीतिगत एकरुपता कायम गर्ने।
५५.३	१३५ किलोमिटर सडकको निर्माणमा प्राविधिक त्रुटिका कारण सडक असुरक्षित देखिन्छ।	• राजमार्गको उल्लिखित खण्डको Safety Audit गर्ने र सोको जानकारी समितिलाई गराउने।
५५.४	सडक तथा पुल आयोजनाको ड्रइङ/डिजाइन, लागत अनुमान तयारी एवं आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका उल्लिखित कमी/कमजोरी सुधार गर्दै स्वीकृत नर्म्स तथा मापदण्ड अनुरूप निर्धारित गुणस्तर, समयर लागतमा सडक तथा पुल निर्माण गर्नुपर्दछ।	• नेपाल सरकारलाई थप आर्थिक भार नपर्ने गरी सडक तथा पुलको निर्माण गर्ने। • सडक तथा पुल निर्माण कार्यमा एकरुपता ल्याउन एकीकृत मापदण्ड तयार गरी लागु गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	पुष्पलाल (मध्यपहाडी) राजमार्ग आयोजना	
५६	**लक्ष्य प्रगति -** केही खण्डको सडक तथा पुल निर्माण कार्य शुरु हुन सकेको छैन। उल्लिखित प्रगतिको स्थिति विश्लेषण गर्दा आयोजनाबाटनिर्धारित लक्ष्य समयमासम्पन्न हुने अवस्था देखिदैन।	• राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको निर्माण कार्यमा बाधा अवरोध सिर्जना भएकोले यी आयोजनामा एकपटक स्रोत सहमति लिएपछि पटक पटक स्रोत सहमति लिन नपर्ने गरी नीतिगत व्यवस्था गर्न नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्ने। • राजमार्ग अन्तर्गतका विभिन्न खण्डमा प्राविधिक रुपमा आवश्यक भएमा Re-alignment गरी संशोधित कार्यतालिका अनुसार निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाउने।
५७	**सडकको मापदण्ड-** नेपाल सडक मापदण्ड अनुसार यस सडकको केन्द्रविन्दु बाट दायाँ बायाँ २५/२५ मिटरका दरले ५० मिटर राइट अफवे कायम गर्नुपर्नेमा आयोजनाले सडक को सीमा तोकेको छैन।	• सडकको केन्द्रविन्दु बाट दायाँ बायाँ २५/२५ मिटरका दरले ५० मिटर राइट अफ वे कायम गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्थामा घना बस्ती, ग्रामिण अवस्था, परम्परागत बस्ती लगायत प्राचीन महत्वका ठाउँमा एकीकृत मापदण्डको सट्टा स्थानीय परिवेश अनुकूलको मापदण्ड आवश्यक देखिएको हुँदा सो कुरा सम्बोधन हुने गरी राष्ट्रिय राजमार्ग ऐन संशोधनका लागि अगाडि बढाउने।
५८	**खरिद व्यवस्थापन -**११७ किलोमिटर सडक र १९ पुलको खरिद व्यवस्थापन गरि निर्धारित समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न गराउनुपर्दछ।	• अद्यावधिक कार्यप्रगति यथाशीघ्र समितिसमक्ष पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
५९	**रेखाङ्कन बाहिर सडक**- सो मध्ये हरिचोक तर्फ २ हजार मिटर सडक राजमार्गको रेखाङ्कन तथा क्षेत्रभन्दा बाहिरको रहेको छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
	हुलाकी राजमार्ग आयोजना निर्देशनालय	
६०	**स्रोतान्तर-** निर्देशनालयले सम्झौताबमोजिम आयोजना खर्चको हिसाब अद्यावधिक गरि शोधभर्ना हिसाब फरफारक गर्नुपर्दछ।	• सम्झौता बमोजिम आयोजनाको खर्चको कागजात समितिमा पेश गर्ने। • सोधभर्ना हिसाब यसै आ.व.भित्र फरफारक गर्ने, गराउने।
६१	**सम्झौता -** योजना कार्यालय, इटहरीले सो ठेक्काको भुक्तानी गर्दा छुट नलिई तीन रनिङ बिलको भुक्तानी भएको रू. १ करोड २१ लाख ९८ हजारमध्ये बढी भुक्तानी रकम रू. १३ लाख ३७ हजार असुल गर्नुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी भएको पेश्की रकम ब्याज सहित असुल उपर गरी सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने। • हालसम्मको रनिङ्ग बिलबाट बढी भुक्तानी भएको रकम आगामी रनिङ्ग बिलबाट कट्टा गरी असुल उपरको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
६२	**ओभरहेड भुक्तानी -** ३ योजनमा रू.५३ लाख ८७ हजार दोहोरो ओभरहेड भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• असुल उपर भएको प्रमाण यथाशीघ्र समितिमा पेश गर्ने।
	मदन भण्डारी राजमार्ग आयोजना निर्देशनालय	
६३	**बढी मूल्य समायोजन -** बढी भुक्तानी गरेको मूल्य समायोजन रू.१ करोड ५ लाख ३७ हजार असुल हुनुपर्दछ।	• असुल उपरको प्रमाण पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
६४	**एप्रोच सडक** - मूल्य अभिवृद्धि करसमेत रू.२ करोड १५ लाख बढी व्ययभार परेको छ।	• नेपाल सरकारलाई थप व्ययभार नपर्ने गरी सडक निर्माण गर्ने।
६५	**बीमा खर्च** - रू.३ करोड ७१ लाख ५७ हजार असुल गर्नुपर्दछ।	• DLP Period मा Policy Coverage रहेको देखिएको र सो सम्बन्धमा प्रमाण पेश गरेकोले असुल गर्नुपर्ने नदेखिएको।
	सडक सुधार तथा विकास आयोजना निर्देशनालय	
६६.	**ऋण उपयोग**-खरिद सम्झौताको कार्यान्वयनमा समस्या रहेको देखिएकोले प्राप्त ऋण प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्नुपर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझावअनुसार गर्ने।
६७.	**योजनागत प्रगति** - पटक पटक म्याद थप गर्दासमेत ७ योजनाको प्रगति न्यून देखिएको छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझावअनुसार गर्ने।
६८.	**परामर्श सेवा र सामग्री**- नेपालमै उपलब्ध जनशक्ति र सामग्रीको प्रयोग हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ।	• महालेखापरीक्षकको सुझावअनुसार गर्ने।
६९.	**पेस्की जफतको अभिलेख** - पेस्की जमानत रू.८ करोड ४४ लाख ९ हजार जफत गरि धरौटी खातामा मौज्दात राखेको छ।	• सम्झौता बमोजिम कार्य सम्पादन नगर्ने निर्माण व्यवसायीलाई सम्झौता बमोजिम नै कारबाही गर्ने।
	आयोजना निर्देशनालय (ए.डी.बी.)	
७०.	**वैदेशिक सहायताको परिचालन**- आयोजना प्रमुखको छिटो छिटो सरूवा लगायतका कारण वैदेशिक सहायताको उपयोग न्यून देखिएको छ।	• वैदेशिक सहायताको परिचालनको कार्य प्रगति प्रतिशत यथाशीघ्र समितिमा पेश गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
७१.	**प्रगति स्थिति-**सम्झौता अनुसार २०८१ भाद्रसम्म सम्पन्न हुनु पर्ने मुग्लिङ पोखरा पश्चिमखण्ड तर्फ वित्तीय प्रगति न्यून रहेको छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझावअनुसार गर्ने।
७२.	**दोस्रो किस्ता पेश्की -** दोस्रो किस्ता पेस्की रू.१ करोड ८७ लाख २ हजारदिएको छ।	• Bidding Document मै यस्ता विषयमा स्पष्ट हुने गरी कार्य गर्ने।
७३.	**परामर्श खर्च -** परामर्श सेवाको खरिद गर्नाले ठेक्काको प्रगति न्यून भएपनि परामर्श सेवाको खर्च वृद्धि हुँदै गएको छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझावअनुसार गर्ने।
७४.	**सडक तथा पुल निर्माण-** परामर्शदाताले निर्माण व्यवसायीलाई काममा तीव्रता दिन समय समयमा गरेको पत्राचारबाटनिर्माण व्यवसायीको कारण ढिलाइ भएको, मौजुदा सडक स्पेसिफिकेसन बमोजिम मर्मत नगरेकोले समग्र यातायात सञ्चालनमा कठिनाइ परेको छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार सडक तथा पुल निर्माण यथाशीघ्र सम्पन्न गर्ने। • खरिद सम्झौता प्रक्रियामा संलग्न ठेकदारमध्ये मुख्य ठेकेदारलाई जवाफदेही बनाई निर्माण कार्यमा हुने ढिलासुस्तीको अन्त्य गर्ने र यस सम्बन्धमा आगामी दिनमा अन्यौलता सिर्जना हुन नदिन नीतिगत स्पष्टता समेत कायम गर्ने।
७५.	**सुझाव कार्यान्वयन-**३० प्रतिशतभन्दा कम प्रगति भए निर्माण व्यवसायीलाई सम्झौताअनुसार कारबाही गर्ने, वातावरणविद् नियुक्त गर्ने,नदीजन्य सामग्रीको स्रोत पहिचान गरि स्वीकृत गर्ने,रूख काट्ने लगायतका सुझाव एड मेमोमा उल्लेख गरेकोमा सो अवधिसम्म ती कार्यहरू सम्पादन गरेको छैन।	• महालेखापरीक्षक र एसियाली बैंकको सुझावको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने। • राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र ठुला पुर्वाधार निर्माणका कार्यलाई चुस्तदुरुस्त बनाउन छुट्टै कानूनी व्यवस्था गर्न नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्ने।
७६.	**म्याद थप-** सम्झौताको शर्तबमोजिम तोकिएको म्याद भित्र निर्माण	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	कार्य सम्पन्न नगरेको।	
७७.	**छुट-** बढी भुक्तानी भएको रकम रू. २२ लाख ६८ हजार असुल गर्नुपर्दछ।	• IPC (Interim Payment Certificate) नं. ९ बाट हिसाब मिलान भएको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
	नागढुङ्गा सुरुङ मार्ग निर्माण आयोजना	
७८.	**वार्षिक प्रगति -** आयोजनाको लागि यो वर्ष रू.१० अर्ब ५२ करोड ९७ लाख बजेट विनियोजन भएकोमा रू.४ अर्ब १६ करोड ८९ लाख खर्च भएको छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार तोकिएको लागत र समयमा यथाशीघ्र निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सुरुङ संचालनमा ल्याउने। • सुरुङ निर्माण क्रममा खानेपानीका मुहान सुकेको हुनाले वैकल्पिक व्यवस्थाका लागि नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्ने।
७९.	**मूल्य समायोजन -** रू.३ करोड ३ लाख ९७ हजार बढी मूल्य समायोजन भुक्तानी भएको छ। उक्त रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• असुलीको प्रमाण प्राप्त भएकोले बेरुजुको लगत कट्टा गर्ने।
	काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	
८०.	**लक्ष्य प्रगति -** समयमा साइट क्लियरेन्स, जग्गा विवाद, युटिलिटी स्थानान्तरण, निर्णय प्रक्रियामा ढिलाइ लगायका कारण प्रगति सन्तोषजनक देखिएकोछैन।	• निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका महादेव, मनोमत्ता र बागमती पुल निर्माणको फोटोसहितको अद्यावधिक कार्यप्रगतिको विवरण समितिमा पेश गर्ने र सम्पन्न हुन बाँकी कार्य तीव्रताका साथ सम्पन्न गर्ने।
८१.	**फरक क्षेत्रमा कार्य** - निर्माण व्यवसायीलाई रू. २२ लाख १०	• आगामी दिनमा आयोजना पूर्वतयारी (Site Clearance) सम्पन्न

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	हजार भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन।	गरेर मात्र खरिद सम्झौता गर्ने र यस सम्बन्धमा महालेखापरीक्षकको सुझावको कार्यान्वन गर्ने।
८२.	**निर्माण स्थलको व्यवस्था-** जग्गा विवाद यथावत् नै रहेको अवस्थामा निर्माण स्थलको व्यवस्था नगरि पुलको ठेक्का लगाउनु नियमसम्मत देखिँदैन।	• निर्माणस्थलको फोटोसहितको अद्यावधिक कार्यप्रगतिको विवरण समितिमा पेश गर्ने।
	रेल विभाग	
८३.	**कार्यक्रम र प्रगति -** रेलमार्गको निर्माण गरी रेलसेवा सञ्चालन गर्ने लक्ष्य लिएकोमा प्रगति भएको छैन।	• वार्षिक बजेट निर्धारित लक्ष्य अनुसार कार्यसम्पन्न गर्न कार्ययोजना बनाई त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने। • महालेखापरीक्षकको सुझावअनुसार गर्ने।
८४.	**जग्गा प्राप्ति र मुआब्जाः** ७ कार्यालयलाई दिएको रु.१ अर्ब ४९ करोड ५५ लाख ४२ हजार पेस्की मुआब्जा वितरण नै नगरेकोले फर्स्यौट नभई जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुको विविध खातामा उपयोग विहीन अवस्थामा रहेको छ।	• नेपाल सरकारबाट सम्बन्धित कामका लागि लिइएको पेश्की रकम अनुसार कार्य गर्ने र खर्च हुन बाँकी रकम सम्बन्धित राजस्व शीर्षकमा दाखिला गर्ने।
८५.	**मापदण्ड निर्धारणः** नेपाल सरकारले हालसम्म रेलमार्गको मापदण्ड निर्धारण नगरेका कारण फरक फरक स्टयाण्डर्डको रेलमार्ग निर्माण हुने अवस्था देखियो।	• नेपाल सरकारले रेल नीति तर्जुमा गर्दा स्टयाण्डर्ड गेज सहितको प्रचलित प्रणाली समावेश गरी एकीकृत मापदण्ड तय गर्ने।
८६.	**रक्सौल-काठमाडौं रेल-** बाँकी रेलमार्ग निर्माण कार्यको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार नगरेको।	• विस्तृत परियोजना प्रतिवेदनको यथार्थपरक विश्लेषण गरी कार्यप्रारम्भ गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
		• स्ट्याण्डर्ड गेजसहितको रेलमार्ग मात्र निर्माण गर्ने।
८७.	**नर्म्सको तर्जुमा -** विभागले रेल्वेसम्बन्धी निर्माण कार्य गर्नको लागि अलग नर्म्स तथा स्पेसिफिकेसन स्वीकृत गरी लागु गरेको छैन।	• रेलमार्ग निर्माण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन अलग नर्म्स तथा स्पेसिफिकेसन तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।
८८.	**काठमाडौं मेट्रोरेल** -पारिश्रमिक र सोधभर्ना खर्च रु १ करोड ९ लाख १३ हजार भुक्तानीगरी ठेक्कारद्ध गरेकोछ।	• पूर्व सम्भाव्यता अध्ययनको निष्कर्ष पर्याप्त विश्लेषण गरेर मात्र कार्य प्रारम्भ गर्ने।
८९.	**प्याकेजिङ-** फरक फरक स्थानमा निर्मण गरिने पुलको लागि उक्त नियम अनुसार अलग अलग बोलपत्र नगरेको कारणबाट समेत ती पुलहरु निर्माण गर्ने कार्य अधुरो रहेको छ।	• सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार प्याकेजिङ मा जानुपर्ने कारणको प्राविधिक पुष्टयाई हुने कागजात समितिमा पेश गर्ने। • Work Completion Report (कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन) यथाशीघ्र समितिमा पेश गर्ने।
९०.	**मूल्य समायोजन-** पछिल्लो मितिको इन्डेक्स प्रयोग गरी गणना गरेकोले रु. २० लाख २६ हजार बढी भुक्तानी दिएको छ। बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी भएको रकमको असुलीको प्रमाण पेश भएकोले केही गर्नु नपर्ने। • बेरुजुबाट हटाउने।
९१.	**बढी भुक्तानीः** पेस्कीमा मूल्य अभिवृद्धि करसमेत रु.१२ लाख ३९ हजार बढी भुक्तानी गरेको रकम असुल गर्नुपर्दछ।	• बढी भुक्तानी भएको रकमको असुलीको प्रमाण पेश भएकोले केही गर्नु नपर्ने। • बेरुजुबाट हटाउने।
९२.	**असम्बन्धित खर्च-** सार्वजनिक लेखा समितिको निर्णय विपरित खर्च	• BOQ मा सवारी साधन समावेश भए नभएको विवरण समितिमा

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
	लेखेको नियमसम्मत देखिँदैन।	पेश गर्ने।
९३.	**स्थलगत निरीक्षण-**	
९३.१	बागमती नदीमा निर्मित पुलको ४७.५ मिटर डेप्थसम्म ड्रिल गर्नुपर्नेमा ४०.५ मिटरसम्म मात्र ड्रिल गरेको पाइयो।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
९३.२	क्षति भएको काम पुलको निर्माण व्यवसायीको जिम्मेवारी भित्र नपर्ने र नदी नियन्त्रणको ठेक्कामा पनि सो कामको व्यवस्था गरेको छैन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
	गुणस्तर,अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र	
९४.	**सिद्धबाबा सुरुङ निर्माण-** प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन र विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन पेस गरेकोमा स्वीकृत गरेको छैन।	• ठेक्का लगाउने कार्य सम्पन्न भएको बेहोरा समितिलाई अवगत भयो।
९५.	**परामर्श सेवा** - परामर्श सेवा खरिद गर्दा नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको पालना नगरेको।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
९६.	**सवारी साधनको स्वीकृतिः** मापदण्ड पुरा नभएका ११० समेत २०५ सवारी साधन प्रचालित कानून अनुसार व्यवस्था नगरेको।	• सवारी साधानको पैठारी गर्दा स्वीकृति लिने व्यवस्थाको पूर्ण कार्यान्वयन गर्नुपर्ने।
९७.	**भेहिकल जीपीएस ट्र्याकिङ :** २५ लाख बराबरको डिजिटल समाग्री खरिद गरे तापनि जडान गरी प्रयोगमा आएको देखिदैन।	• आवागमनलाई प्रभावकारी र सूचनामैत्री बनाउन यात्रुवाहक गाडीमा अनिवार्य रुपमा GPS-VTS को प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी सोको जानकारी समितिलाई गराउने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
९८.	**तौलपुल व्यवस्थापन :** बर्दिवास र चितवनमा सञ्चालनमा रहेको दुई तौल पुलले तोकिएको भन्दा बढी तौल बोकेका मालवहक सवारी साधनलाई तौल कम नगराई जरिबाना मात्र गरेर छाड्ने गरेको देखियो।	• तौलपुल प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न तौलपुल अन्य ठाउँमा समेत विस्तार गर्ने र प्रयोगहीन अवस्थामा रहेका तौलपुल मर्मतसम्भार गरी अनिवार्य रुपमा प्रयोगमा ल्याउने। • जरिवाना शुल्क वृद्धि गरि अधिक भारवहन गरिने कार्यलाई निरुत्साहित गराउने।
९९.	**सवारी धुलाइ केन्द्र :** मापदण्ड अनुसार सवारी धुलाइ केन्द्रको स्थापना, सञ्चालन र नियमन गरेको छैन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
१००.	**राइड शेयरिङ्ग नियमन :** २५ राइड शेयरिङ कम्पनीमध्ये ईनड्राईभर नामक एप्लीकेशन विभागमा दर्ता भएको देखिएन।	• राइड शेयरिङ्ग सम्बन्धी कानून मस्यौदाको क्रममा रहेकोले कानूनी निर्माण प्रकृयालाई शिघ्रताका सम्पन्न गर्ने।
१०१.	**अतिरिक्त सेवा शुल्क :** व्यवस्थापकले यात्रुको बीमा गर्नुपर्ने भएतापनि प्रत्येक पटक रु.२ का दरले वार्षिक रु.३ करोड ५८ लाख बीमा प्रिमियम असुल गरेको छ।	• राइड शेयरिङ्ग सम्बन्धी कानून मस्यौदाको क्रममा रहेकोले कानूनी निर्माण प्रकृयालाई शिघ्रताका सम्पन्न गर्ने।
१०२.	**इम्बोष्ड नम्बर प्लेट :-** आरएफआईडी गेट जडान गरी इम्बोष्ड नम्बर प्लेट जडान भएका सवारी साधनको अनुगमन गर्ने उद्देश्य भएतापनि गेट निर्माण भएको छैन।	• इम्बोष्ड नम्बर प्लेट सम्बन्धमा नीतिगत स्पष्टता कायम गर्ने। • आर.एफ.आई.डी. गेट जडान गरी इम्बोष्ड नम्बर प्लेट जडान भएका सवारी साधनको अनुगमन गर्ने सन्दर्भमा रहेको Gap Fulfill गर्न पर्याप्त Research गर्ने।
१०३.	**नीति तथा कार्यक्रम -** कानून एवं निर्देशिका तर्जुमा समेत गर्ने गरी कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
१०४.	**ब्यावसायिक विज्ञको परिवर्तन** - प्रस्ताव पेश गर्दा अन्य विज्ञ राखी सम्झौता गर्ने कार्य कानून सम्मत देखिदैन।	• व्यावसायिक विज्ञ परिवर्तन निरुत्साहन गर्न सम्झौताकै बखत परिवर्तन हुन नपाउने गरी शर्तहरु समावेश गर्ने।
१०५.	**परामर्श सेवाको लागत अनुमान** -यो वर्षमात्र रु २ करोड ६ लाख ९९ हजार लागत अनुमान रु १० लाख ५८ हजार बढी व्ययभार परेको छ।	• पानीजहाज कार्यालयले छुट्टै नर्म्स तयार गरी आगामी आ.व.देखि सोही नर्म्स बमोजिम कार्यसम्पादन गर्ने। • एक महिना भन्दा कम समयको लागि परामर्श सेवा लिनुपर्दा दर रेटलाई १/५ ले गुणन गरी प्रति दिनको हुन आउने दरले दिनको संख्यालाई गुणन गरी कायम गर्ने व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
	सडक बोर्ड नेपाल	
१०६.	**निकासा खर्च र अभिलेखः-** पेश्की लिने र दिनेको लेखा हिसाब परीक्षण नगरी बैंक स्टेटमेन्टको आधारमा मात्र समायोजन गरेकोले फरक परेको रकमको यथार्थता यकिन भएन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम प्रत्येक आ.व भित्र लेखाका प्रचलित सिद्धान्त बमोजिम हिसाब मिलान गर्ने। • सडक बोर्डलाई समेत CGAS प्रणालीमा समावेश गर्ने।
१०७.	**अनुदान, निकासा, खर्च र फिर्ताः-** निकासा रकम मध्ये बांकी रहेको रु. ४ अर्ब १४ करोड ७९ लाख ८३ हजार सडक बोर्डमा फिर्ता गरेका छन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
१०८.	**कानून कार्यान्वयनः-** सडक सम्बन्धी निकायले गरेको कार्यको केही प्रतिशत वार्षिक रुपमा प्राविधिक परीक्षण गराउनुपर्नेमा गरेको छैन।	• राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र लगायतका सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय गरी महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम कानून कार्यान्वयन गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
१०९.	**कार्यक्रम तर्जुमा तथा स्वीकृतिः-** निकासा भएको बजेट खर्च गर्न नसकी फिर्ता गर्नु परेको स्थिति समेत देखिन्छ।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव बमोजिम गर्ने।
११०.	**बजेट विनियोजनः-** आ.व.२०७७/०७८ मा रु ३ करोड २९ लाख विनियोजन गरेकोमा २०७८/०७९ मा रु १७ करोड २ लाख विनियोजन गरेको छ।	• स्थानीय तहको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय स्तरका सडकहरु Municipal Level बाट नै मर्मत सम्भार गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
१११.	**उपभोक्ता समितिबाट कार्यः-** यो वर्ष उक्त योजनाहरुमा रु २३ करोड ४४ लाख २९ हजारको काम भई बोर्डबाट रु १६ करोड २४ लाख ५ हजार निकासा भएको छ।	• उपभोक्ता समितिबाट हुने प्राविधिक कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक नीतिगत स्पष्टता कायम गर्ने।
११२.	**फिर्ताः-** जिल्ला समन्वय समितिहरुलाई २०७२/०७३ अघि दिएको पेश्की रु ९ करोड १ लाख ४८ हजार समेत रु १६ करोड ५२ लाख ६४ हजार फिर्ता गरेको छैन।	• असार मसान्तभित्र फिर्ता रकम सम्बन्धमा फरफारक गरी असुल उपर गर्नुपर्ने रकम असुल उपर गरी सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
११३.	**सडक दस्तुर छुटः-** शुरुमै २ हप्ताको समय दिएको अवस्थामा पुनःक्याम्प तयार गर्न म्याद थप माग्ने र म्याद थप गर्ने निर्णय उपयुक्त देखिएन।	• सडक दस्तुर संकलन गर्ने कार्य बन्द गर्ने निर्णय र असुल उपर भएको दस्तुरको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
११४.	**समझौता अन्त्यः-** सम्म उठाउनुपर्ने दस्तुर रु ५१ लाख २९ हजार समेत रु १ करोड ८२ लाख ९२ हजार असुल हुनुपर्दछ।	• रकम यथाशीघ्र असुल गरी सोको प्रमाण समितिमा पेश गर्ने।
११५.	**अनुगमन तथा निरीक्षणः-** कार्यतालिका पालना गरे नगरेको लगायतका विषयमा समय समयमा निरीक्षण गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ। सो अनुरुप बोर्डले निरीक्षण गरेको छैन।	• सडक बोर्डले प्रचलित कानून बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउन कार्यतालिका बनाई सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।

दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त विवरण	समितिको निर्णय
११६.	**उपत्यका यातायात व्यवस्थापनः**	• प्रदेशसँग समन्वय गरी उपत्यका यातायात व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने।
	अनुगमनः विविध विषय समावेश गरिएकोमा सोको कार्यान्वयन भएको पाइएन।	• महालेखापरीक्षकको सुझाव अनुसार गर्ने।
	बेरुजु- यो वर्ष मन्त्रालय र मातहतका निकायको लेखापरीक्षणबाट देखिएको बेरुजु सम्बन्धी विवरण अनुसूची १५ मा छ। अन्य संस्थाको विवरण अनुसूची १६ मा छ।	• बेरुजु हटाउनु पर्ने प्रमाण भए समितिमा पेश गर्ने। प्रमाण नभएका बेरुजु असुल उपर गर्ने।